

Elevsamtalen

Elevsamtalen er kanskje det viktigste verktøyet læreren har i møtet med eleven. Elevsamtaler blir brukt svært forskjellig i skolen og kan være svært ulike i formen. I denne sammenheng er elevsamtalen serier av korte samtaler med enkeltelever. Samtalene skjer hyppig og regelmessig med alle elever, over tid. Som en norm er det bedre med mange korte samtaler enn få lange.

Serier av korte målrettede en-til-en samtaler gir skolen mulighet til både å være i forkant av trøbbel, og til å avdekke og stoppe negative forhold før de får utviklet seg og blitt store.

Lærere som vet å bruke elevsamtalen godt kan spare mye tid, krefter og frustrasjoner i arbeidet med elevene. Slikt sett kan elevsamtalen være en utgift til inntekts ervervelse og et avgjørende verktøy for å drive god ledelse av elever.

Lærere snakker med elever

De aller fleste lærere og voksne i skolen snakker med elever. Hvor mye man snakker, hva man snakker om, hvordan man snakker, og ikke minst i hvilken grad man når frem til den eller de man snakker til samt oppnår det man ønsker, varierer imidlertid sterkt.

Tiden lærere har til rådighet for en-til-en samtaler er ofte svært begrenset. Samtaler tar tid og hverdagen er hektisk. Spesielt kontaktlærere kan ha dårlig samvittighet for å ikke få snakket tilstrekkelig med alle sine elever, under fire øyne.

I noen elevgrupper kan det meste av tiden læreren har til elevsamtaler tilfalle noen få elever. Det kan være elever som går mye på tvers av både medelever og voksne, eller elever som må endre atferd fordi de gjør mye de ikke burde gjøre. Mange elevsamtaler blir derfor rene korreksjonssamtaler. Isolert sett så

er det nødvendig. Læreren har ansvar for å stoppe negative og uønskede forhold og forhindre at det skjer igjen.

Elevsamtalen er imidlertid så mye mer. Dersom korreksjonssamtaler dominerer så er det ensidig og dårlig utnyttelse av et fantastisk verktøy.

Universalverktøyet

Elevsamtalen er et universalverktøy som kan brukes til mye av det skolen ønsker å oppnå i arbeidet med elever. Den kan brukes til:

- aktiv og målrettet kartlegging
- normdanning
- endring av uønskede forhold uten at voksne har konfrontert
- oppfølging og prosess
- fag, læring og utvikling
- bygging og vedlikehold av tillit og av den gode en-til-en relasjonen
- å hjelpe voksne til å komme i posisjon inn mot elever
- å gi eleven en opplevelse av å bli sett
- å komme i forkant av uønskede forhold
- sikre dialog og tilbakemelding til lærer
- å bygge bro til foreldre, mellom eleven og andre voksne i skolen, eller mellom elever
- tilrettelegging og tilpasset opplæring

I en og samme samtale kan gjerne flere av disse elementene være tilstede samtidig.

Tilrettelagt elevsamtaletid

For de fleste voksne i skolen står det ikke på viljen til å snakke med elever. Den største begrensningen for å få snakket nok med enkelteleven er tid.

Elevsamtalen krever tid og handlingsrom, som det kan være mangel på i en hektisk og innholdsfylt hverdag.

Elevsamtalen er en vesentlig del av plattform- og systemarbeidet i skolen. Dersom det blir opp til den enkelte lærer å finne tid og rom for å ta samtaler så vil mye falle. Selv for læreren som har et sterkt ønske om å snakke med alle

sine elever hyppig og regelmessig, så kan elevsamtalen falle når hverdagen blir for hektisk.

Elevsamtalen er praktisk forebygging og kan spare både ansatte og skoleledelse for mye arbeid. Skolelederen bør initiere den hyppige og korte elevsamtalen som arbeidsverktøy i skolen og samtidig legge til rette slik at ansatte har definert tid for å kunne ta slike samtaler. På medlemssidene finner du eksempler på hvordan dette kan gjøres uten at det trenger å koste skolen ekstra.

Praktisk metode

For mange voksne i skolen er også tilnærming og metode en utfordring. Det er mange hensyn som må tas og mange feller å gå i. Det er ikke alltid gitt at man når det man ønsker med en samtale. Det er fort gjort å trå feil. Går man for eksempel for direkte på eleven, kan følgen bli at eleven lukker seg, svarer i enstavelser, går i forsvar, eller på annet vis ikke lenger er med i samtalen. For noen ender også samtaler i konflikt og negativitet. Da kan det være vanskelig å være elev og en utfordring å være lærer.

En utfordring for mange er å nå målet med samtalen, i løpet av kort tid. Læreren har ikke mye tid til samtaler, så tiden må brukes godt. Det er godt mulig å bruke relativt kort tid på samtaler og samtidig nå det man ønsker. Det handler til stor del om tilnærming, metode og øvelse, samt at man er i en god posisjon inn mot eleven.

Det finnes mye praktisk og god metode som kan hjelpe ansatte i skolen med å ha korte, gode og målrettede samtaler, hvor man samtidig oppnå det man ønsker.

Les mer om organisering av elevsamtaletid, om praktisk elevsamtalem metode og eksempler på elevsamtaler, på medlemssidene.

Artikler på medlemssidene:

- Elevsamtalen: Hva er det?
- Elevsamtalen: Hvorfor?
- Elevsamtalen: Organisering og forberedelser

- Elevsamtalen: Slik kommer du i gang
- Elevsamtalen: Usikkerhet og elever som ikke vil prate
- Elevsamtalen metode: Hvorfor god metodikk er viktig
- Elevsamtalen metode: Å snu noe 180 grader rundt
- Elevsamtalen metode: Å snu noe mot seg selv/ Å være på tilbudssiden
- Elevsamtalen metode: Ufarliggjøring og "herfra og fremover"

Få umiddelbar tilgang her